

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА КАРДИОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ (КВБ) ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА
2019 ГОДИНА**

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија” бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16 и 37/16), Владата на Република Македонија донесе

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА КАРДИОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ (КВБ) ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2019 ГОДИНА**

I. ВОВЕД

Болестите на срцето и крвните садови претставуваат голема, хетерогена група на заболувања и се на прво место како причини за смрт во генералната популација во Република Македонија. Ишемичната болест на срцето со своите четири клинички форми – ангина пекторис, акутен инфаркт на миокардот, ненадејна срцева смрт и исхемична кардиомиопатија, е најчеста болест од оваа голема група на заболувања, а настанува како последица на атеросклероза во коронарните артерии. Најновите испитувања покажуваат дека атеросклеротичните промени на крвните садови настануваат уште во најраната возраст (после втората година од животот) така што со превенција треба да се започне што е можно порано.

Од големо значење се и цереброваскуларните болести, особено цереброваскуларниот инфаркт, субарахноидалното, интрацеребралното и друг вид крвавење кои се вбројуваат во десетте најчести причини за смрт на населението, а се тесно поврзани со болестите на срцето.

Со оваа програма се опфатени:

АДУЛТНА КАРДИОХИРУРГИЈА

Кардиохируршките операции се едни од најсложените хируршки интервенции. Бројот на болни кои имаат потреба од кардиохируршка интервенција е во постојан пораст. Како кардиохируршки интервенции се подразбираат интервенциите на отворено срце помеѓу другите реконструкција на срцеви залистоци, замена на срцеви залистоци, аорто – коронарен бајпас и други интервенции помеѓу кои врвот го зазема трансплантацијата на срце од кадаверичен дарител.

Како и секоја друга гранка од хирургијата, кардиохирургијата бара искусен тим од кардиохирурзи, васкуларни хирурзи, анестезиолози, кардиолози и други, како и среден персонал (инструментарки, медицински сестри, анестетичари, перфузионисти и други).

ДЕТСКА ХИРУРГИЈА, ДЕТСКА КАРДИОХИРУРГИЈА И ПЕДИЈАТРИСКА ХИРУРШКА ИНТЕНЗИВНА НЕГА

Со цел навремено дијагностицирање и третман на кардиоваскуларните, заболувања кај педијатриските пациенти, Министерството за здравство интензивно вложува напори во растот и развојот на педијатриската хирургија ,кардиоваскуларна, како и интензивна хируршка нега.

Преку соработката со тимот на педијатриските хирурзи, кардиохирурзи од Америка, тимот при Институтот за здравствена заштита на мајки и деца, Белград, Србија, Клинички Центар Србија, Белград, Болница Звездара, Белград и други установи, се намалува бројот на деца кои се лекуваат во странство, а воедно и се едуцира македонскиот тим кој треба да продолжи да работи самостојно.

Тимот за неонатална, педијатриска хирургија и кардиоваскуларна хирургија е составен од: хирурзи, кардиохирурзи, анестезиолози, интензивисти, интернисти, кардиолози, медицински сестри, перфузионисти, анестетичари, инструментарки и медицински сестри за во интензивна нега.

Нови методи и интервенции кои се во план да се воведат се Васкуларни малформации - Лимфангиомите кај деца и тие најчесто се локализирани на врат, со непосреден контакт и компресија на витални органи и крвни садови во соодветната регија. Досегашната пракса беше овие пациенти да се упатуваат на лекување во медицински центри надвор од Република Македонија. Залагањата се во правец да се обезбедат соодветни услови за третман на овие пациенти на Универзитетската клиника за детска хирургија - Скопје.

Постоперативно овие пациентите ќе се третираат на одделот за интензивна нега и терапија.

Со овие интервенции се врши трансфер на know-how на македонскиот тим за неонатална хирургија и кардиоваскуларна хирургија, со што овие интервенции во иднина би ги вршеле самостојно специјалистите во Република Македонија.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Главни цели на оваа програма се:

- Превенција на факторите на ризик;
- Навремено препознавање на КВБ;
- Намалување на смртноста и инвалидитетот;
- Едукацијата на тимот од Универзитетската клиника за државна кардиохирургија - Скопје од страна на едукатори кои со своето искуство и знаење ќе го надоградат и пренесат на останатите инволвирани колеги. Тимот се состои од специјалисти по кардиохирургија, васкуларна хирургија, анестезија како и среден медицински персонал (медицински сестри, инструментарки, анестетичари и перфузионисти);
- Едукација на тимот за неонатална хирургија, кардиохирургија и интензивна хируршка нега од страна на тимот кој е составен од доктори (хирурзи, кардиохирурзи, васкуларни, анестезиолози, интензивисти, интернисти, кардиолози) и среден медицински персонал (медицински сестри, перфузионисти, анестетичари, инструментарки и медицински сестри за во интензивна нега);
- Лекување на пациенти од цереброваскуларни болести, особено цереброваскуларниот инфаркт, субарахноидално, интрацеребрално и друг вид крвање, со должина на болнички престој повеќе од 5 години;
- Подобрување во лекувањето на секундарно и терциерно ниво;
- Подобрување на квалитетот на живот кај пациентите со кардиоваскуларни болести и
- Зајакнување на здравствениот систем на Република Македонија, како би бил во состојба да одговори на се поголемото оптеретување на населението со кардиоваскуларни болести.

III. НОСИТЕЛ НА ПРОГРАМАТА

- Министерство за здравство

IV. ИЗВРШИТЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Извршители на активностите на Програмата се:

- ЈЗУ Општа болница „Борка Талески“ Прилеп
- ЈЗУ Универзитетската клиника за државна кардиохирургија – Скопје
- ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија – Скопје.

V. ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

За реализација на мерките и активностите предвидени со оваа програма потребни се следните средства:

	Активност	Извршители	Износ
1	Средства наменети за образовни и договорни услуги за тимот кој ја основаше државната кардиохирургија и континуирано работи на растот и развојот на државната кардиохирургија на Универзитетската клиника за државна кардиохирургија – Скопје	Универзитетска клиника за државна кардиохирургија – Скопје	14,000,000.00 ден.
2	Средства наменети за образовни и договорни услуги за тимовите кои континуирано ги воведуваат и развиваат неонаталните хируршки и кардиохируршки интервенции и педијатриска интензивната хируршка нега на Универзитетската клиника за детска хирургија – Скопје	Универзитетска клиника за детска хирургија-Скопје	10,930,000.00 ден.
3	Лекување на пациенти од цереброваскуларни болести, особено цереброваскуларниот инфаркт, субарахноидално, интрацеребрално и друг вид крвање, со должина на болнички престој повеќе од 5 години	ЈЗУ Општа болница „Борка Талески“ Прилеп	1,200,000.00 ден.
4	Набавка на медицинска опрема	Универзитетска клиника за детска хирургија – Скопје	1,000,000.00 ден.
5	Неизмирени обврски за реализирани програмски активности од 2018 година		6,570,000.00 ден.
	ВКУПНО:		33,700,000.00 ден.

VI.НАЧИН НА ФАКТУРИРАЊЕ НА УСЛУГИТЕ

Министерството за здравство месечно ќе ги распределува средствата на јавните здравствени установи кои се извршители на оваа програма врз основа на доставени фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во оваа програма.

Во прилог на фактурите здравствените установи треба да достават:

- Пресметка за целиот тим на странски едукатори кои вршат теоретска и практична работа;
- Месечен извештај за тимот кој работел директно со пациентите, кардиохирургот, прв асистент, втор асистент, анестезиолог;
- Месечен извештај на македонскиот тим кој е едуциран од страна на странските тимови;
- Шест месечен извештај за вид и обем на извршени здравствени услуги, број на дијагностички процедури, број на извршени хируршки операции, број на интервентни процедури и број на реоперации;
- Годишен извештај за вид и обем на извршени здравствени услуги, број на дијагностички процедури, број на извршени хируршки операции, број на интервентни процедури и број на реоперации.
- Докази за извршена јавна набавка.

VII. ДОСТАВУВАЊЕ НА ИЗВЕШТАИ И РОКОВИ

Јавните здравствени установи кои се извршители на оваа програма, најдоцна до 15-ти во месецот доставуваат фактура и месечен извештај за реализирани активности до Министерството за здравство.

VIII.МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Министерството за здравство ќе ги следи активностите од Програмата, ќе одржува редовни состаноци со јавните здравствени установи кои се извршители на оваа програма, во делот на реализирани активности и ќе предлага мерки и решенија за надминување на одредени проблеми кои можат да произлезат во тековниот процес на работа.

Оваа програма ќе се реализира во обем и содржина на средствата одобрени од Буџетот на Република Македонија за 2019 година во вкупен износ од 33.700.000,00 денари, од кои 8.700.000,00 денари од основниот буџет и 25.000.000,00 денари од буџетот за самофинансирачки активности на Министерството за здравство. Со програмата ќе се врши и исплата на неизмирени обврски за реализирани програмски активности од 2018 година во висина од 6,557,746.00 ден.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.